

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 68Csp/39/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123322774
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Dobošová
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2024:6123322774.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Darinou Dobošovou v spore žalobcu Slovenský plynárenský priemysel, a.s., so sídlom Mlynské nivy 44/a, 825 11 Bratislava-Ružinov, IČO: 35 815 256 zast.: Beňo & partners advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Námestie sv. Egídia 93, 058 01 Poprad proti žalovanému A. B., nar. XX.X.XXXX, C. C. XXX/X, XXX XX D. - A. E., o zaplatenie 231,50 € s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 221,50 €, spolu s úrokom z omeškania vo výške 7,00 % ročne zo sumy 72,09 € od 30.11.2022 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 7,00 % ročne zo sumy 149,41 € od 14.12.2022 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcom rozsahu žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 92 %, o výške ktorých trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením do 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Dňa 26.7.2023 postúpil Okresný súd Banská Bystrica tunajšiemu súdu žalobu z upomínacieho konania, pretože platobný rozkaz vydaný v predmetnej veci sa nepodarilo doručiť žalovanému do vlastných rúk a žalobca v zákonom stanovenej lehote navrhol pokračovanie v konaní na príslušnom súde.

2. Predmetnou žalobou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy vo výške 231,50 € s príslušenstvom a náhrady trov konania.

3. Na odôvodnenie žaloby žalobca okrem iného uviedol, že so žalovaným uzatvorili zmluvu o dodávke plynu. Predmetom zmluvy bol záväzok žalobcu dodať žalovanému dodávku plynu do odberného miesta žalovaného, zabezpečiť žalovanému distribúciu plynu do odberného miesta žalovaného a služby a výkony súvisiace s touto dodávkou, a záväzok žalovaného odoberať od žalobcu plyn, zaplatiť žalobcovi cenu za dodávku plynu a cenu za zabezpečenie distribúcie plynu do odberného miesta žalovaného a za služby a výkony súvisiace s touto dodávkou a distribúciou plynu za podmienok stanovených zmluvou a obchodnými podmienkami pre dodávku plynu pre odberateľov kategórie domácnosť, schválenými rozhodnutím Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej „VOP“), cenníkom za dodávku plynu a cenníkom externých služieb a výkonov súvisiacich s dodávkou a distribúciou plynu, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Žalobca ďalej uviedol, že, v súlade so zmluvou a VOP riadne a včas dodal žalovanému plyn do odberného miesta žalovaného, zabezpečil žalovanému distribúciu plynu do odberného miesta žalovaného a služby a výkony súvisiace s jeho dodávkou a distribúciou. Podľa zmluvy a VOP bol žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi cenu za dodávku a zabezpečenie distribúcie plynu do odberného miesta žalovaného zo strany žalobcu a

za služby a výkony súvisiace s touto dodávkou. Podľa Zmluvy a VOP bol žalovaný ďalej povinný uhradiť žalobcovi okrem ceny za dodávku plynu aj ďalšie platby, resp. poplatky, ktoré nie sú zahrnuté v cene za dodávku plynu, za služby alebo úkony, ktoré si žalovaný objednal alebo svojím konaním, resp. nekonaním vyvolal. Ide o úkony týkajúce sa prerušenia dodávky plynu, ako aj obnovy dodávky plynu, ktoré v zmysle prevádzkového poriadku schváleného ÚRSO upravujúceho podmienky prevádzky distribučnej sústavy, práva a povinnosti jednotlivých účastníkov trhu s elektrinou, patria do kompetencie žalobcu. Uvedené služby sú spoplatňované podľa Cenníka žalobcu za dodávku plynu, cenníka externých služieb a výkonov súvisiacich s dodávkou a distribúciou plynu alebo cenníka služieb prevádzkovateľa distribučnej siete. Žalobca žalovanému vystavil vyúčtovacie faktúry za dodávku plynu do odberného miesta žalovaného, za zabezpečenie distribúcie plynu do odberného miesta žalovaného a za služby a výkony súvisiace s dodávkou plynu poskytnuté žalovanému. Žalovaný si svoj záväzok vyplývajúci zo Zmluvy a z VOP riadne a včas nesplnil a v rozpore so Zmluvou a s VOP neuhradil žalobcovi cenu za dodávku a distribúciu plynu do odberného miesta a za služby a výkony súvisiace s touto dodávkou elektriny, ktoré mu boli zo strany žalobcu riadne a včas poskytnuté. Nakoľko žalovaný vystavené faktúry neuhradil v plnej výške, žalobca mu zaslal upomienku, v rámci ktorej ho vyzval na úhradu dlžných súm. Keďže žalovaný, ani napriek predchádzajúcej upomienke dlžné sumy neuhradil, žalobca ho zároveň vyzval na úhradu dlžných, zostávajúcich súm a to v Predžalobnej výzve. Žalovaný v uvedenej lehote dlžné sumy neuhradil v plnej výške. Žalobca si zároveň uplatnil aj úroky z omeškania.

4. Súd v zmysle § 167 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP") vyzval žalovaného, aby sa v lehote určenej súdom písomne vyjadril k žalobe. Žaloba s prílohami, výzva na vyjadrenie k žalobe a procesné poučenia boli žalovanému doručená dňa 16.9.2023. Žalovaný sa k žalobe žalobcu nevyjadril a v konaní ostal nečinný.

5. V danom prípade ide o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán neboli sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000,- €, preto súd bez nariadenia pojednávania vyhlásil rozsudok podľa § 297 CSP dňa 19.1.2023.

6. Po oboznámení sa s predloženými listinnými dôkazmi súd zistil tento skutkový stav veci:

7. Na základe Žiadosti o zmenu odberateľa na odbernom mieste žalovaný na určenom odbernom mieste č. 4101003733 odoberal zemný plyn z distribučnej sústavy žalobcu.

8. Z obsahu zápisu zo dňa 19.10.2022 vyplýva, že žalovanému bola prerušená dodávka zemného plynu pre neplnenie finančných záväzkov odberateľa.

9. Z čl. IV. ods. 5 Obchodných podmienok poskytovania univerzálnej služby pri dodávke plynu pre odberateľov plynu kategórie domácnosť účinných od 23.6.2018 (ďalej iba „OP“) vyplýva, že odberateľ je povinný uhradiť Dodávateľovi okrem ceny za združenú dodávku elektriny aj ďalšie platby, resp. poplatky, ktoré nie sú zahrnuté v cene za združenú dodávku elektriny, a ktoré si Odberateľ objednal, alebo svojím konaním, resp. nekonaním, vyvolal vznik skutočností a potrebu uskutočnenia ďalších úkonov (služieb) zo strany Dodávateľa a tieto sú spoplatňované podľa Cenníka Dodávateľa, Cenníka externých služieb a výkonov a/alebo cenníka služieb príslušných PDS.

10. Z Cenníka externých služieb plynie suma 10 eur za náhradu nákladov za upomienku – dôrazná výzva na zaplatenie pohľadávky koncovému odberateľovi.

11. Žalobca vystavil žalovanému faktúry za využitie služieb. Faktúrou č. XXXXXXXXXXXX F. A. XX.XX.XXXX C. G. G. XX,XX € H. I. J. B. K. XXXXXXXXXXXX F. A. XX.XX.XXXX C. G. G. XXX,XX € L. H. I. J. H. I. I. XX.X.XXXX A. XX.XX.XXXX. B. K. XXXXXXXXXXXX splatnou dňa 1.2.2023 žalobca vyúčtoval žalovanému 10 € náhradu nákladov za vystavenie a zaslanie upomienky.

12. Listom zo dňa 10.11.2022 adresovaným žalovanému žalobca odstúpil od zmluvy o dodávke plynu pre odberné miesto č. XXXXXXXXXXXX.

13. Upomienkou - dôrazná výzva na zaplatenie pohľadávky zo dňa 18.1.2023 žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie pohľadávky v celkovej výške 231,50 € za neuhradené faktúry č. XXXXXXXXXXXX, K. XXXXXXXXXXXX, M. K. XXXXXXXXXXXX.

14. Predžalobnou výzvou zo dňa 21.2.2023 žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy 231,50 €.

15. Po oboznámení sa s predloženými listinnými dôkazmi súd zistil, že podaná žaloba je dôvodná len čiastočne.

16. Podľa § 588 Občianskeho zákonníka, z kúpnej zmluvy vznikne predávajúcemu povinnosť predmet kúpy kupujúcemu odovzdať a kupujúcemu povinnosť predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň predávajúcemu dohodnutú cenu.

17. Podľa § 51 Občianskeho zákonníka, účastníci môžu uzavrieť i takú zmluvu, ktorá nie je osobitne upravená; zmluva však nesmie odporovať obsahu alebo účelu tohto zákona.

18. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike, odberateľ elektriny v domácnosti a odberateľ plynu v domácnosti okrem práv na ochranu spotrebiteľa podľa osobitných predpisov majú právo pri dodávke elektriny a dodávke plynu a) uzatvoriť s dodávateľom elektriny alebo dodávateľom plynu zmluvu o združenej dodávke elektriny alebo zmluvu o združenej dodávke plynu v súlade s odsekom 7, ktorá musí obsahovať najmä 1. identifikáciu dodávateľa a odberateľa, 2. rozsah dodávky elektriny alebo dodávky plynu a služieb súvisiacich s týmito dodávkami, 3. podmienky dodávky elektriny alebo dodávky plynu a služieb súvisiacich s dodávkou, 4. zdroj, spôsob a možnosti získavania informácií o cene elektriny alebo o cene plynu vrátane štruktúry ceny, 5. dobu trvania zmluvy a podmienky, za akých možno zmluvu vypovedať, vrátane informácie o poplatku za vypovedanie zmluvy alebo informácie, že zmluvu je možné vypovedať bez poplatku, 6. spôsob a výšku kompenzácie za nedodržanie dohodnutej kvality dodanej elektriny alebo dodaného plynu a služieb súvisiacich s dodávkou vrátane kompenzácie za chybné alebo oneskorené vyúčtovanie platby za dodávku elektriny alebo plynu, 7. miesto, spôsob a lehoty na uplatňovanie reklamácie a miesto, spôsob a lehoty na uplatňovanie dostupných prostriedkov na urovanie sporu, 8. informáciu, za akých podmienok môže odberateľ vypovedať zmluvu, ak nesúhlasí so zmenou ceny za dodávku elektriny alebo ceny za dodávku plynu a s tým súvisiacich služieb alebo so zmenou podmienok dodávky elektriny alebo dodávky plynu, 9. spôsob oznámenia termínu výmeny určeného meradla a informáciu o dôvodoch výmeny určeného meradla, 10. informácie o právach odberateľa elektriny v domácnosti alebo odberateľa plynu v domácnosti aspoň formou odkazu na také informácie zverejnené na webovom sídle dodávateľa elektriny alebo dodávateľa plynu, 11. náhradný spôsob určenia množstva dodanej elektriny alebo dodaného plynu v prípade poruchy určeného meradla alebo mimo určeného termínu odpočtu, b) na poskytnutie informácie o každej zmene ceny za dodávku elektriny alebo ceny za dodávku plynu a o zmene obchodných podmienok dodávky elektriny alebo dodávky plynu a s tým súvisiacich služieb a poučenie o práve vypovedať zmluvu o združenej dodávke elektriny alebo zmluvu o združenej dodávke plynu podľa odseku 4 transparentným a zrozumiteľným spôsobom určeným v obchodných podmienkach podľa § 34 ods. 2 písm. f) tretieho bodu alebo § 69 ods. 2 písm. a) tretieho bodu najneskôr 30 dní pred nadobudnutím účinnosti zmeny, c) na výber nediskriminačnej formy a spôsobu platenia za dodávku elektriny alebo dodávku plynu a s tým spojených služieb a uhrádzať platby za dodávku elektriny alebo za dodávku plynu formou s dodávateľom dohodnutých preddavkových platieb; pri určení výšky týchto preddavkových platieb dodávateľ elektriny alebo dodávateľ plynu zohľadní výšku preddavkových platieb za rovnaké obdobie predchádzajúceho zúčtovacieho obdobia; dohodnutá výška preddavkových platieb bude zohľadňovať skutočný odber elektriny alebo skutočný odber plynu za predchádzajúce zúčtovacie obdobie alebo plánovaný odber elektriny alebo plánovaný odber plynu na nadchádzajúce zúčtovacie obdobie a bude upravená len o rozdiel medzi cenou elektriny alebo plynu uplatňovanou v predchádzajúcom zúčtovacom období a cenou elektriny alebo plynu, ktorá sa bude uplatňovať v nadchádzajúcom zúčtovacom období; odmietnutie dohody o úhrade formou preddavkových platieb je povinný dodávateľ elektriny alebo dodávateľ plynu odôvodniť, d) na poskytnutie písomnej informácie o obsahu zmluvy o združenej dodávke elektriny a zmluvy o združenej dodávke plynu podľa odseku 1 písm. a) v primeranom časovom predstihu pred uzavretím takej zmluvy; primeraným časovým predstihom sa rozumie čas, ktorý potrebuje odberateľ elektriny v domácnosti alebo odberateľ plynu v domácnosti na posúdenie informácií o obsahu zmluvy o združenej dodávke elektriny alebo zmluvy o združenej dodávke plynu podľa odseku 1 písm. a), e) na poskytnutie informácie o 1. práve písomne odstúpiť od zmluvy o združenej dodávke elektriny alebo zmluvy o združenej dodávke plynu do 14 dní odo dňa uzavretia takej zmluvy; takú informáciu je dodávateľ elektriny alebo dodávateľ plynu povinný poskytnúť odberateľovi elektriny v domácnosti alebo

odberateľovi plynu v domácnosti formou samostatného písomného poučenia spolu s formulárom na odstúpenie od zmluvy podľa prílohy č. 1 najneskôr pri uzavretí zmluvy o združenej dodávke elektriny alebo zmluvy o združenej dodávke plynu, 2. prípadnej povinnosti odberateľa elektriny v domácnosti alebo odberateľa plynu v domácnosti uhradiť dodávateľovi elektriny alebo dodávateľovi plynu cenu za skutočne poskytnuté plnenie, ak odberateľ elektriny v domácnosti alebo odberateľ plynu v domácnosti odstúpi od zmluvy o združenej dodávke elektriny alebo zmluvy o združenej dodávke plynu po tom, čo udelil výslovný súhlas podľa odseku 19.

19. Súd v tomto konaní mal za nesporné, že žalovaný na základe uzatvorenej zmluvy o združenej dodávke plynu pre odberateľov kategórie domácnosť v spojení so žiadosťou o zmenu odberateľa plynu na odbernom mieste K. XXXXXXXXXXXX. G. A. G. J., H. I. D. N. C. B. K. XXXXXXXXXXXX F. A. XX.XX.XXXX F. XX,XX €. B. K. XXXXXXXXXXXX splatnou dňa 13.12.2022 vyúčtoval žalobca žalovanému 149,41 € nedoplatok za odber plynu za obdobie od 12.4.2022 do 23.11.2023. Žalovaný túto vyfakturovanú sumu v celkovej výške 221,50 € neuhradil, preto súd v tejto časti žalobe vyhovel a zaviazal žalovaného na zaplatenie uvedenej dlžnej sumy.

20. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka, dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

21. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

22. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

23. Pretože žalovaný sa dostal do omeškania s úhradou peňažného dlhu vo výške 72,09 € a 149,41 € (spolu 221,50 €, pozn.), súd priznal žalobcovi úrok z omeškania, ktorý je v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. a to dňom po dni splatnosti jednotlivých faktúr č. 4900026665 a č. 8403155094.

24. Súd žalobu žalobcu zamietol v časti požadovaného poplatku vo výške 10 € ako náhradu nákladov za vystavenie a zaslanie upomienky vyúčtovanej faktúrou č. 3110030409 splatnou dňa 1.2.2023 spolu s príslušným úrokom z omeškania, pretože mal za to, že tento nárok nie je dôvodný.

25. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

26. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

27. Podľa § 52 ods. 3,4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

28. Podľa § 53 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za

individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

29. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

30. Podľa § 54 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

31. Podľa § 2 písm. a) a b) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania, b) predávajúcim osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania, alebo osoba konajúca v jej mene alebo na jej účet.

32. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

33. Podľa § 34 Občianskeho zákonníka, právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

34. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

35. V danom prípade súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovaným ako spotrebiteľskú zmluvu podľa ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde sú na jednej strane dodávateľ a na strane druhej spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

36. Zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou aj v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a v zmysle §52 Občianskeho zákonníka.

37. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

38. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

39. Aj napriek tomu, že ide o zmluvu o dodávke plynu podľa Zák. č. 251/2012 Z.z., ako už súd vyššie uviedol, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle ustanovenia §52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom

obsah zmluvy, obchodných podmienok a cenník a bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

40. Ustanovenie §53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

41. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

42. Túto smernicu je nevyhnutné podľa názoru súdu využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Toto stanovisko je podporené aj rozsudkom Európskeho súdneho dvora z 27.06.2000 v spojených prípadoch C-240/98, C-241/98, C-242/98, C-243/98 a C-244/98, v ktorom sa konštatuje, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť neprimerané podmienky z úradnej povinnosti. Právomoc súdu stanoviť z úradnej povinnosti, či je podmienka nečestná, znamená vytvoriť vhodné prostriedky. Znamená to dosiahnuť výsledok sledovaný čl. 6 Smernice, konkrétne chrániť spotrebiteľa pred záväzkom voči nečestnej podmienke a dosiahnuť zámer čl. 7 Smernice. Tieto opatrenia môžu pôsobiť ako odstrašujúci prostriedok a predchádzať nečestným zmluvným podmienkam.

43. V tomto smere má súd za to, že žalobcovi nevznikol nárok na zaplatenie sumy 10 € vyúčtovaný faktúrou č. 3110030409 a splatnou dňa 1.2.2023 za náhradu nákladov za vystavenia a zaslanie upomienky, pretože išlo o plnenie z neprijateľnej, teda neplatnej zmluvnej podmienky. V tomto smere súd poukazuje na rozhodnutia súdov v obdobných veciach, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje a bez ďalšieho odkazuje na ich nasledovné závery : „Vo vzťahu k poplatkom za upomienku, za uzatvorenie dohody na splátky, za prerušenie dodávky zemného plynu, za zrušenie dohody na splátky, dospel však odvolací súd k odlišnému právnemu záveru ako súd prvej inštancie. Niet žiadnych pochybností, že tieto štyri poplatky nespádajú pod hlavný predmet plnenia a ani cenu poskytnutej služby. Občiansky zákonník síce explicitne v tzv. čiernom zozname (§ 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka) výlučne takéto poplatky nereguluje, no niet žiadnej zákonnej prekážky podrobiť súdnej kontrole sporné poplatky podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Odvolací súd má za to, že poplatky, ktoré umožňujú žalobcovi (dodávateľovi) získať objektívne vyššiu čiastku, ako sú skutočné náklady (poplatok za upomienku, za uzatvorenie dohody na splátky, za prerušenie dodávky zemného plynu, za zrušenie dohody na splátky) narušujú rovnováhu zmluvných strán. Zároveň však dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Pre spotrebiteľa je totiž vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované a vykonávané vo vlastnom záujme dodávateľa. Za neprijateľnú sa vždy považuje zmluvná podmienka, ktorá vyžaduje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenia, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a v skutočnosti slúži záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia). Predmetné poplatky predstavujú iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Preto takéto dojednanie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa, ako ich predpokladá ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. S poplatkami za takéto

plnenia sa tak spája záver o ich neprijateľnosti a neplatnosti. Požiadavke žalobcu na zaplatenie poplatkov za upomienku, za uzatvorenie dohody na splátky, za prerušenie dodávky zemného plynu, za zrušenie dohody na splátky, tak nie je možné vyhovieť a odvolacia argumentácia žalovaného v tomto smere je opodstatnená.“ (rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24CoCsp/8/2021). „Žalobca namietal, že Úrad pre reguláciu sieťových odvetví je jediný zákonom určený štátny orgán, ktorý má vo svojej kompetencii schváliť a tým i určiť obsah obchodných podmienok žalobcu, v dôsledku čoho sú tieto podmienky regulovanými ustanoveniami vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanou. Úradu pre reguláciu sieťových odvetví obchodné podmienky žalobcu schválil. Odvolací súd má za to, že v danom prípade boli zmluvné podmienky žalobcom vopred pripravené a nebolo možné zo strany spotrebiteľa meniť ich obsah. Uvedené je dôvodom k tomu, ako je uvedené aj vyššie, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy. Skutočnosť, že znenie vzorových obchodných podmienok vypracúva Úrad pre reguláciu sieťových odvetví a tiež schvaľuje konkrétne znenie obchodných podmienok dodávateľa, nebráni prieskumu týchto podmienok v súdnom konaní. Len súd je oprávnený vyhodnotiť, či tá ktorá zmluvná podmienka je alebo nie je neprijateľnou v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka. Náhrada akýchkoľvek nákladov za úkony dodávateľa voči spotrebiteľovi by mala byť od spotrebiteľa požadovaná v reálnej primeranej výške zodpovedajúcej skutočným a dodávateľom preukázateľne vynaloženým nákladom v súvislosti s týmito úkonmi. Predovšetkým má táto odplata plniť funkciu peňažnej náhrady pre dodávateľa za riziko, ktoré znáša v dôsledku nesplnenia povinnosti odberateľom, príp. za vzniknutú škodu. Vo vzťahu k nákladom spojeným s upomienkou, zaplatenia ktorých sa žalobca domáha, odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené uvádza, že takéto dojednanie o nákladoch za upomienky nemožno považovať za individuálne dojednané, keď bolo uvedené v obchodných podmienkach, ktoré boli vopred pripravené žalobcom a nebolo možné zo strany spotrebiteľa meniť ich obsah. Žalovaný obsah týchto podmienok nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť. Takéto poplatky za upomienky zároveň nespádajú pod hlavný predmet plnenia a ani cenu poskytnutej služby. Žalobca uplatnil voči žalovanému nárok na zaplatenie poplatku vo výške 10 eur za upomienku zo dňa 14.12.2017. Odvolací súd má za to, že takéto poplatky, ktoré umožňujú žalobcovi (dodávateľovi) získať objektívne vyššiu čiastku ako sú skutočné náklady narušujú rovnováhu zmluvných strán. Objektívne takéto poplatky, aj keby boli zmluvnými stranami dojednané, sú spôsobilé získať od spotrebiteľa čiastku prevyšujúcu skutočné náklady na takéto výdavky dodávateľa. Zmluvu o združenej dodávke plynu pre odberateľov plynu v domácnosti vyhotovuje jednostranne dodávateľ, pričom žalobca v priebehu celého konania nepreukázal, že by tieto poplatky boli individuálne dojednané. Ako uviedol súd prvej inštancie, zvolená výška poplatku za upomienku má sankčný charakter, pretože suma 10,- eur zrejme presahuje administratívne náklady, ktoré žalobca s upomienkou má. Žalobca v konaní nepreukázal ani to, že by mu reálne takéto náklady v súvislosti s uvedeným administratívnym úkonom vznikli. Preto svojou podstatou nejde o paušalizáciu nákladov spojených s uplatňovaním pohľadávky v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ale skôr o zmluvnú pokutu v zmysle § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Okrem toho rozhodnutie o jej výške je v konečnom dôsledku na vôli žalobcu, pretože len on rozhodne, či a koľko upomienok zašle. Zároveň v prípade poplatku za upomienku zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Predmetný poplatok predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Podstatou týchto poplatkov je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré navyše nie sú preukázané. Odvolací súd má za to, že paušálna výška poplatku za upomienku plne zapadá do definície neprijateľnej zmluvnej podmienky, tak ako k uvedenému dospel aj súd prvej inštancie, keď táto spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, tak ako uviedol aj súd prvej inštancie. Posúdenie toho, či išlo o nerovnováhu značnú v tomto kontexte (vzhľadom na odvolaciu námietku žalobcu) jasne vyplýva zo záveru súdu prvej inštancie a jeho podrobného odôvodnenia. Vo vzťahu k poplatku za uzatvorenie dohody o splátkach vo výške 15,- eur odvolací súd poukazuje na to, že žalobca nepreukázal jeho individuálne dojednanie a rovnako, ako v prípade poplatku za upomienku, ani tu nepreukázal, aké skutočné náklady žalobcovi v súvislosti s uzatvorením dohody o splátkach vznikli. Nie je možné, aby bol spotrebiteľ povinný zaplatiť za uzatvorenie takejto dohody paušálne stanovenú sumu bez reálneho súvisu so skutočnými nákladmi, ktoré žalobcovi v tomto smere vznikli.“ (rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 16Co/82/2019).

44. Pokiaľ žalobca nemá nárok na plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky (poplatok za náhradu nákladov za vystavenie a zaslanie upomienky), v žiadnom prípade mu nevznikol nárok na príslušenstvo z nej vo forme úrokov z omeškania.

45. Z vyššie uvedených dôvodov súd žalobu v prevyšujúcom rozsahu nad priznanú istinu s príslušenstvom ako nedôvodnú v II. výroku tohto rozsudku zamietol.

46. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

47. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

48. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník

49. V predmetnom prípade si žalobca uplatnil istinu vo výške 231,50 €, pričom v časti nároku z uvedenej sumy vo výške 10 € bol z dôvodu neprijateľnej zmluvnej podmienky neúspešný. O nároku na náhradu trov konania preto súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP tak, že žalobcovi priznal nárok v rozsahu 92 % (96 % úspech žalobcu – 4 % úspech žalovaného). O výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku vyšším súdnym úradníkom samostatným uznesením v zmysle cit. ust. § 262 ods. 2 CSP.

50. V závere pre úplnosť súd uvádza, že v konaní neboli zistené žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by čiastočne úspešnému žalobcovi v zmysle § 257 CSP náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

P o u č e n i e:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice v 2 vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo ním sleduje, podpis a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní aj spisová značka tohto konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa tohto zákona, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie.